

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

1. april 2025

Svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 74 (alm. del) af 7.marts 2025

Spørgsmål

I samlenotatet til europaudvalgsmødet den 5. marts 2025 står der (EUU, alm. del – bilag 306, 2024-25): "Aktivering af NEC ventes at indebære, at EU-landene mhp. at øge forsvarsudgifterne kan anmode om at overskride de aftalte grænser for udviklingen i de offentlige udgifter i EU-reglerne, dvs. de såkaldte udgiftsstier, som indgår i landenes mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer, der er godkendt af Rådet, og at eventuelle henstillinger vedr. uforholdsmæssigt stort underskud kan revideres eller tage højde for forsvarsudgifter." På udvalgsmødet fortalte økonomiministeren dog, at der er tale om undtagelse af nogle andre udgiftstyper end i genopretningsfaciliteten, og at lånene til oprustning af forsvar ikke vil have indvirkning på landenes budgettering på andre områder. Ministeren forklarede, at aktivering af denne undtagelsesbestemmelse med specifikation af forsvar gør, at man holder fast i andre dele af rammeværket for stabilitets- og vækstpagten, og at man derfor vil kunne vise sundere offentlige finanser på de andre områder. Vil minister forklare, hvordan dette hænger sammen, herunder hvordan forsvarsudgifterne og lånene håndteres i forhold til medlemslandenes offentlige udgiftsstier, og hvis de afviger, hvordan håndteres det så?

Svar

Kommissionen offentliggjorde 19. marts 2025 en meddelelse om håndtering af forsvarsudgifter under EU's finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten, hvor Kommissionen lægger op til at anvende fleksibilitet inden for rammerne af reglerne ved at aktivere den nationale undtagelsesklausul (NEC).

Kommissionens oplæg til aktivering af undtagelsesklausulen vil give EU-landene mulighed for at øge forsvarsudgifterne med op til 1,5 pct. af BNP årligt i forhold til de finanspolitiske krav til det enkelte land i en periode på fire år (2025-2028) med mulighed for forlængelse. I Kommissionens vurdering af, om de enkelte lande overholder de finanspolitiske regler, vil der tages hensyn til

stigningen i forsvarsudgifter siden 2021. Forsvarsudgifter er defineret som kategori 2 i den statistiske klassifikation af udgifter, COFOG.

De finanspolitiske krav er udmøntet i de udgiftsstier, som landene har fastlagt i deres finans- og strukturpolitiske planer, og som er godkendt af ECOFIN. Udgiftsstierne er fastlagt, så de overholder en række kriterier, herunder f.eks. faktiske offentlige underskud og holdbar gældsudvikling efter en 4-7 årig tilpasningsperiode.

NEC kan aktiveres på baggrund af en anmodning fra et EU-land. Kommissionen opfordrer i sin meddelelse alle lande til at anmode om aktivering af klausulen senest 30. april. Herefter ventes Kommissionen at fremsætte forslag om aktivering af klausulen i de enkelte lande i juni, således at ECOFIN kan vedtage rådshenstillinger om aktivering af klausulen for de anmodende lande i juli.

En rådshenstilling om aktivering af undtagelsesklausulen for et EU-land, vil således give det pågældende land tilladelse til afvigelser fra landets udgiftssti, som er målrettet udgifter til forsvar inden for de nævnte begrænsninger i omfang og tid. Det skal understøtte overgangen til et højere niveau for forsvarsudgifter, som efter den midlertidige fleksibilitet skal finansieres fx via omprioriteringer af udgifterne i de nationale budgetter med henblik på at sikre finanspolitisk holdbarhed.

De finanspolitiske regler vil fortsat være aktive i løbet af den periode, hvor undtagelsesklausulen er aktiveret. Det betyder, at EU-landene fortsat skal efterleve deres udgiftsstier, ud over fleksibiliteten ift. forsvarsudgifter, og fortsat kan få henstillinger for at overskride de finanspolitiske regler.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister